

„Coś w ten deseń”

Jest to książeczka rozwijająca wszechstronnie zdolności językowe dziecka. Zabawy zostały dobrane tak, aby dziecko rozwijało słownictwo, uczyło się myśleć logicznie i rozumieć sens wypowiedzi innych osób.

Umiejętność prezentacji swojej wiedzy jest kluczowa dla osiągnięcia przez dziecko sukcesu w szkole. Wypowiadając swoje myśli, dziecko używa słów najczęściej przez siebie używanych – jest to tzw. słownik czynny. Słuchając – korzysta ze słownika biernego. Komunikacja językowa musi zatem zachodzić w obydwu kierunkach: dziecko powinno umieć mówić zrozumiale i jednocześnie rozumieć wypowiedzi innych.

Język jest swoistym kodem porozumiewania się. „Aby język giętki powiedział wszystko, co pomyśli głowa”, stwierdził J. Słowacki – i miał rację. Umiejętność mówienia jest sztuką, której uczymy się od momentu narodzin i przez całe życie musimy dbać o to, by doskonalić ją w taki sposób, aby ułatwiała kontakt z drugim człowiekiem.

Najczęściej rozmawiamy ze sobą na dwa sposoby: albo pośpiesznie wymieniając skrótowe uwagi, albo starając się jak najpełniej opisać zdarzenia lub przedmioty.

Język pośpiechu jest ograniczony (zamknięty) i lakoniczny. Postępuje się prostymi zwrotami, nie mającymi wartości opisowej: „Podaj mi to, co leży obok tego tam...”, „Weź to i połóż w tym miejscu” itp. Takiego języka używamy np. w chwilach silnego wzburzenia emocjonalnego, zmęczenia, pośpiechu, roztargnienia. Język szybki i skrótowy jest czasami przydatny, ale nie powinien być jedynym sposobem komunikowania się.

Język „objaśniania świata” jest rozwinięty (otwarty), cechuje go różnorodność form wyrazu i bogate słownictwo, pełne porównań i określeń. Oznacza to, że za pomocą języka w taki sposób opisujemy rzeczywistość, iż nie musimy widzieć sytuacji lub przedmiotu, aby mieć wyobrażenie, o czym mówi rozmówca. Bawiąc się z dzieckiem warto jak najczęściej używać języka rozwiniętego, ponieważ naukowcy zauważyli zależność pomiędzy umiejętnościami językowymi dziecka a jego karierą szkolną. Dziecko, które posiada ubogi zasób słów i nie potrafi w prawidłowy sposób budować zdań, może mieć również trudności w rozumieniu poleceń, tekstów i zadań

z treścią. Natomiast dziecko posługujące się językiem w swobodny sposób ma ułatwiony start w szkole, ponieważ język nie stanowi dla niego bariery rozwoju.

Mówić w taki sposób, aby inni chętnie słuchali i zapamiętywali to, co mówimy – tego warto uczyć dziecko od samego początku. Ale jak to zrobić?

Po pierwsze, ważne jest uczenie wyrażania swoich myśli w sposób jasny i zrozumiały.

Warto systematycznie poszerzać zasób słów dziecka oraz uczyć, w jaki sposób budować zdania i frazy, a także dbać o używanie prawidłowych form gramatycznych.

Po drugie, trzeba ćwiczyć używanie różnych form wypowiedzi – dialogu, języka opisowego, gawędy, sposobów prezentacji swoich dokonań, a także uczyć dziecko dostosowywania sposobu wypowiedzi do sytuacji społecznej, w jakiej się znajduje.

Po trzecie, uczmy języka obrazowego i pełnego kontrastów, co podoba się słuchaczom i sprawia, że chętniej i częściej zapamiętują przekazywane treści.

W obrazowy sposób mówimy wtedy, gdy potrafimy opisać za pomocą języka dokładnie to, co odbieramy za pomocą wszystkich pięciu zmysłów: wzroku, słuchu, dotyku, węchu i smaku. „Język zmysłów” odwołuje się do naszych uczuć, nastrojów i intuicji.

Natomiast w sposób kontrastowy mówimy wówczas, gdy potrafimy wy dobyć na plan pierwszy logikę wypowiedzi, jej strukturę i cel. Robimy to poprzez: klasyfikowanie, szeregowanie informacji wg ich cech, lepsze ekspozowanie tego, co najważniejsze, podawanie szczegółów jako rozszerzenia tematu, nie zaczynanie wypowiedzi od pobocznych wątków itp. „Język kontrastów” to język logiki, odwołujący się do umysłu racjonalnego. Połączenie obu sposobów mówienia to najbardziej skuteczny sposób na przykucie uwagi słuchacza do tego, co mamy mu do powiedzenia.

Proponowane w tej książeczce zabawy sprawiają, że dziecko systematycznie poszerza zakres swoich kompetencji językowych i społecznych, a także umacnia poczucie własnej wartości, pogłębia zainteresowanie i ciekawość wobec otaczającego świata.

Wędrowniczek

Co należy zrobić

Poproś, aby dziecko wybrało ulubioną maskotkę – będzie ona Wędrowniczkiem. Podawaj Wędrowniczкови polecenia dotyczące tego, w jakim miejscu w pokoju ma się znaleźć i co zrobić, a następnie wspólnie prowadźcie maskotkę we wskazane miejsca, np.

„Wędrowniczku, usiądź na stoliczku!” – posadźcie maskotkę na stole;

„Wędrowniczku, zajrzyj do szafy!” – otwórzcie szafę i zajrzyjcie do środka.

Jak to pomaga dziecku w uczeniu się

Uczy określenia miejsca i położenia w przestrzeni różnych przedmiotów.

Inteligencja:
wizualno –
przeestrzenna,
językowa

Wskazówka

Razem z Wędrowniczkiem dziecko może poznać cały dom (kuchnię, łazienkę itd.), ucząc się przy tym przymków: *na, w, pod, przed, za* itp.

I jeszcze jedno!

Zabierajcie Wędrowniczka na spacer: wspólnie zaglądnijcie pod ławkę, do piaskownicy, siadajcie na huśtawce.

Kot z jedwabistym ogonem

Co należy zrobić

Gdy rozmawiasz z dzieckiem, zawsze łącz nowe fakty z tym, co dziecko już zna. Jeśli dziecko powie „To jest kotek”, możesz odpowiedzieć „Tak, to czarny kot z błyszczącą sierścią i jedwabistym ogonem. Pamiętasz kotka babci? Babci kotek jest biały i puszysty, a ten tutaj jest czarny”. Możesz jeszcze zapytać dziecko, czy potrafi powiedzieć, czym jeszcze różnią się te dwa koty (lub dowolne porównywane przedmioty).

Jak to pomaga dziecku w uczeniu się

Dzieci uczą się szybciej, jeśli mogą połączyć nowe fakty z tym, czego nauczyły się wcześniej; sprzyja to również bardzo szybkiemu wzbogacaniu słownictwa i rozwijaniu mowy czynnej dziecka.

Inteligencja:
językowa,
matematycz-
no – logiczna

Wskazówka

Staraj się pobudzić wyobraźnię dwu- i trzylatka, zadając mu pytania takie jak: „Jak sądzisz, o czym myśli ten kotek?”.

I jeszcze jedno!

Spytaj dziecko, co wie o innych rasach kotów lub psów. To rozbudowuje zdolność kojarzenia.